

Gospodarski Glasnik

za Štajersko.

List za gospodarstvo in umno kmetijstvo.

Izdaja ces. kr. kmetijska družba na Štajerskem.

List velja na leto 4 krona.

Udje družbe prispevajo na leto 2 kroni.

Udje dobé list zastoj.

Vsebina: Štajerski kmetje! — Nujna potreba, — Zamakanje travnikov. — Vinorejske zadruge. — Sadjerejci, na pozabite na škropljenje dreves. — Tečaji za ravnanje z barji in porabo šote v Admoutu (Gornje Štajersko) 1907. — Iz razprav osrednjega odbora c. kr. kmetijske družbe na Štajersko. — Iz podružnic in krajnih društev. — Iz društev in podružnic. — Uradno. — Tržna poročila. — Zadruga: Poročila zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem. — Oznanila.

Štajerski kmetje!

Strašna moč vode je naredila na Gornjem Štajerskem veliko nesrečo: poplavlila je vse, zasipala s peskom in blatom njive in polja, podrla in razsula hiše, ubila živino v zasipanih hlevih in raztrgala vodovode. A kar je še najhujše, je to, da manjka krme, ker leži v visokih grabah še snega na metre in ker nihče ne ve, kedaj bo tega konec.

Podpisana društva prosijo torej štajerske prebivalce, naj pomagajo hudo prizadetim posestnikom gornještajerskih okrajev, posebno v Mauternu, Kallwangu in Triebenu in naj se jih spomnijo s kako izdatno podporo.

Darila se hvaležno sprejemajo in izkažejo v društvenem glasilu.

V Ljubnem (Gor. Štaj.), 14. maja 1907.

Za konjerejsko zadrugo v političnem okraju Ljubno:

Rudolf Mayr pl. Melnhof l. r. Hans Papst l. r.

Za načelstvo podružnice:

Rihard Augustin l. r.

Nujna potreba.

Prav nobenega dvoma ni, da bi naš kmetijski stan bil že davno na stališču, ki mu gre v državi z ozirom na njegov pomen v narodnem gospodarstvu, če bi se mu ustvarili z ozirom na njegovo duševno izobrazbo potrebni in primerni temelji. Danes pa se skoro zdi, da so vse pridobitve moderne države, velikanski razvitek prometa, velepomembne iznajdbe na polju prirodnih ved in tehnike, s kratka vse, kar imenujemo skupno „moderna kultura“, kmetu samo v škodo. In zakaj? Ker manjka kmetškemu stanu potrebna podlaga, da bi vse te pridobitve, kakor se to zgodi pri vseh drugih stanovih, izkoristil za svoje gospodarstvo in njegov prospeh. Da nas ne bo kdo krivo razumel. Tukaj ne maramo priporočati tiste kulture, ki stremi za tem, da bi popolnoma iztrebila v kmetu konservativni element. Konservativen pomeni vzdržujoč in vzdržati se moremo le s tem, da porabimo vse, kar nam nudi neprestan napredek časa, za svoje vzdrževanje. In tako se tudi utemeljuje strokovna izobrazba kmetškega stanu.

Dasi je zelo veselo znamenje časa, da se sicer počasi, a zato vedno iz srede kmetškega stanu čujejo glasovi, ki žele in zahtevajo za kmeta primerno strokovno izobrazbo, vendar moramo opo-

zoriti na to, da so te želje le enostranske, ker se tičejo samo moškega dela kmetškega prebivalstva, dočim se je drugi, ravno tako važen činitelj, ženski del, doslej pri reševanju tega vprašanja popolnoma zanemarjal. S temi vrsticami hočemo o tem vprašanju nekaj spregovoriti in podati par navodil. Za izobrazbo kmetic se je sicer na Štajerskem zgodilo v pretečenem desetletju nekaj s tem, da so se osnovali tečaji za kmetške hčerke v Grabnerhofu in na zimski šoli v Andricu, kjer se vsako leto poučuje določeno število kmetških hčerk v gospodinjstvu, vendar je to število malo v razmerju s tisočimi kmetškimi družinami, ki jih šteje naša dežela. Če tu li še upoštevamo, da se poučuje večje število hčerk premožnih kmetov na drugih krajih v gospodinjstvu, vendar je to število v razmerju z drugim kmetškim prebivalstvom, ki se ne uči, brez pomena. Velikanska večina kmetic ni imela v svojem življenju nikdar prilike, da bi si pridobila za svoje gospodinjstvo primerno strokovno izobrazbo. Če pomislimo, da ni nobenega stanu, pri katerem bi bilo skupno delovanje moža in žene takega pomena kakor ravno pri kmetškem, kjer tvori podlago za prospevanje in vspeh celega gospodarstva, potem pač lahko uvidimo, kako velikanskega pomena je ta stvar. Skupno delovanje je zaukazano in potrebno vsled posebnega značaja, ki ga ima vsako gospodarstvo, posebno pa kmetško. Res, da se trudita danes kmet in kmetica, da gospodarita skupno, kakor najbolje vesta in znata, vprašanje pa je, ali lahko to skupno delo prinese tudi primeren sad, če nimata ne on ne ona za to potrebne izobrazbe. Kakor stvari danes stoje, lahko z mirno vestjo rečemo, da uspehi niso mogoči brez strokovne izobrazbe. S tem ne maramo nikomur nič očitati, pokazati hočemo samo, na kak način bi se delo lahko olajšalo in storilo, da bi prineslo več sadov. Treba nam je samo, da si stavimo pred oči današnje časovne razmere in videli bomo, da je to, kar smo zgore rekli, res. Naše današnje gospodarstvo mora delati z denarjem in dohodki. Gospodar mora gledati za tem, da dobi iz svojega gospodarstva kolikor je mogoče veliko dohodkov, kar pa se ne more zgoditi, če kmet ne ve, kako se to doseže, če se ni, kakor smo

prejrekli, pripravil za svoj stan s stanovsko, strokovno izobrazbo. S strokovno izobrazbo bi se tudi marsikteri izdatek zmanjšal, tudi življenje na kmetiji bi postalo ugodnejše ne glede na to, da bi gospodinja že vsled svojega stališča kot mati lahko neizmerno mnogo dobrega storila posebno, če bi se ji dala za to večja, obširnejša in globokejša izobrazba.

Predaleč bi nas zavedlo, če bi hoteli ugodnosti, ki jih daje strokovna izobrazba, razlagati na posameznih slučajih, to pa tudi ni naša naloga na tem mestu. Pač pa je naša dolžnost, da pokažemo pota, ki nas bodo počasi pripeljala do tega smotra. Kot vzor nam služi neka naprava, ki prospeva v malih mestih in trgih zelo imenitno in to so obrtne potovalne učiteljice. Te bivajo po nekaj časa v krajih, kjer je mnogo obrtnikov in lahko poučujejo hčerke obrtnikov v vseh potrebnih strokovnih vedah. Kar je tukaj mogoče, kar zelo dobro prospeva in dobiva podpore od države, to bi se lahko uvedlo tudi za kmetijstvo. Želja za uvedbo gospodinjških potovalnih tečajev v naših kmetijskih podružnicah je tembolj upravičena, ker sicer zaostanemo za trgi še bolj, kakor že tako smo. Če se nam to posreči, bomo s tem na eni strani dosegli, da bo imela kmetica neko splošno kmetško izobrazbo, na drugi strani pa bi s tem pridobili že sedaj obstoječi zavodi za kmetijstvo krepko oporo, ker bi se vsako leto poučevalo večje število kmetic, tudi onih, ki že dolgo gospodinijo, vsaj v najnavadnejših pojmi gospodinjstva. To delo bi lahko obsegalo celo deželo in segalo v najskritejše koticke in bi lahko z malimi državnimi podporami delovalo naravnost plodonosno. Umevno je, da bode del kmetškega prebivalstva tudi to novotarijo — kakor ob svojem času potovalne učiteljice — gledal z nezaupanjem in postrani. Danes pa čaka kmet nestrpno potovalnega učitelja in tako bo prišlo tudi v tej stvari. Potovalna učiteljica, ki bi kazala in razlagala, bi si kmalu pridobila naklonjenost gospodinj in bi jim postala močna opora, brez ktere kmalu potem ne bi mogla več shajati. Potovalna učiteljica bi potovala od kraja do kraja in bi prirejala ne predolgo trajajoče tečaje o gospodinjstvu, na ta način bi dajala gospodinjstvom najpotrebnejšo strokovno izobrazbo, ki jo rabijo v kmetijstvu in bi na

ta način vplivala zelo blagodejno na ves razvoj našega gospodarstva.

Z ozirom na veliko narodno - gospodarsveno važnost, ki bi jo imela ta uredba, bi lahko smatrali denar, ki bi bil potreben za to, kot glavnicu, ki nese tisočere obresti.

V tem spisku smo navedli samo na kratko nekatere temeljne poteze, kako si mislimo ta gospodinjiski pouk. Naša najiskrenejša želja pa je, da bi ljudje, ki lahko odločajo o tej stvari, spoznali velikansko vrednost gospodinjiskega pouka, da bi se lotili tega vprašanja in ga za ves razvoj našega kmetijstva ugodno rešili.

Generalni tajnik Juvan.

Zamakanje travnikov.

Voda je za življenje in prospevanje rastline velikanskega pomena in igra v gospodarstvu narave mnogo večje vlogo, kakor bi si človek na prvi pogled mislil. Sama na sebi je redilna snov, ki je za rast rastline vsaj tako važna, kakor razne snovi, ki jih dajemo zemlji z gnojem in z raznimi umetnimi gnojili. Zelo važno vlogo pa igra voda kot posredovalka v rastlinskem življenju, ker raztopi trde redilne snovi, tako, da jih rastlina potem lahko s svojimi koreninami povzije. Ogljenčeva kislina, ki je v vodi, pospešuje razkrojljivost mnogih redilnih snovi, ki so važna hrana rastline in povzročajo, da se izrabijo za rastlino vse redilne snovi, ki so v zemlji. Vsaka voda, ki pride na travnik ali na njivo, ima več ali manj raztopljenih ali primešanih snovij, ki jih rabi rastlina lahko kot hrano. Ker je voda slab prevodnik toplote, lahko vpliva na zemeljsko toploto na način, ki je ugoden za uspešno rast rastline in jo lahko varuje neprijetnih, škodljivih vremenskih vplivov. Voda preganja ali naravnost uničuje živalice, ki so rastlinam škodljive. Če preplavimo slabo zemljo z močvirnato vodo, jo lahko zelo popravimo. Skratka rečeno, blagoslov, ki ga daje voda, je zelo velik in se mora pridno izrabljati.

Ali ta blagodejen vpliv se bo kazal le potem uspešno in trajno, če rabimo vodo pametno in če ne pozabimo na primeren čas in primerno mero.

Vsem je znano, da lahko prevelika množina vode škoduje. Ko smo to spoznali, smo začeli drenirati, to je s cevmi in kanali sušiti močavne travnike. Žalibog smo tudi pri tem opazili, da gre dreniranje večkrat čez mero in da postanejo travniki, posebno tisti, ki jih ne moremo zamakati, z dreniranjem presuhi.

V drugih slučajih postane travnik, ki je sam na sebi dober, če mu dovažamo preveč vode, ki se ne da odpeljati, moker, ali pa pustimo tudi, da teče voda leto za letom na isti poti čez travnik. Tako se zabranjuje pristop zraka k zemlji ali se celo popolnoma zabrani, tako da se razvijejo v zemlji snovi, ki škodujejo koreninam vsake rastline, tako da rastlina nazadnje odmrje.

Dolgoletne izkušnje so nas naučile nekaj pravil glede namakanja, ki jih dajemo tukaj, da se lahko previdni kmetovalci ravnajo po njih.

1. Najboljši čas za zamakanje travnikov je jesen.

V tem času odvažajo mnogi nalivi s polj in bregov zelo mnogo redilnih snovi,

ki plavajo potem po potokih in rekah. Takoj po otavini košnji napeljemo vodo na jeden del travnika za par dni; potem jo odpeljemo, da se zemlja posuši in zagreje. Med tem časom napeljemo vodo na kak drugi del, tako da dobi zemlja počasi črno barvo kakor kako močvirje.

2. Predno nastopi zimski mraz, prenehamo z zamakanjem in odpeljemo vso vodo s travnika.

Paziti moramo, da se na travniku ne naredi led, ker škoduje koreninam rastlin, posebno pa dobrih rastlin. Nekteri priporočajo zamakanje po zimi, ker se s tem zatre mah, ne pomislijo pa pri tem, da pogine z mahom ali še pred njim, tudi vsaka trava.

3. Spomladi se moramo ravnati z zamakanjem po vremenu.

Nikdar ne smemo v spomladi dolgo zamakati, to je, jeden kos več dni. Najboljše je, če zamočimo po noči in po dnevi odpeljemo vodo, da se travnik posuši in ogreje. Tudi pri slabem vremenu ali v mrzlih dneh, ko je zrak bolj mrzel ko voda, bo zamakanje zelo dobro storilo.

Ce začne trava krepko rasti, moramo prenehati z zamakanjem in zamakati samo ob suhem vremenu.

4. Po leti ne smemo zelo zamakati, ampak malo da se trava nekoliko osveži. Tudi smemo zamakati vedno le po noči.

Če poleti preveč zamakamo, postane trava kislav. Več dni pred sensko kositvijo moramo prenehati z zamakanjem, ker se seno na suhih tleh prej posuši in režejo kolesa tako globoko v zemljo.

5. Po senski in otavski kositvi moramo jarke dobro osnažiti in pokvarjene in poškodovane zapornice popraviti.

P.

Vinorejske zadruga.

Preureditev vinogradov je v največjem toku in napreduje izredno hitro. Zupanje v vinorejo, ktera je za mnoge kraje naše dežele največje važnosti, je zopet utrjeno. Pijonirji preureditve na Štajerskem, vinorejci brežiškega okraja, imajo deloma že prav znatne in blesteče dokaze v gospodarski zdatnosti te kmetijske panoge. V razmeroma kratki dobi 16 do 20 let je opazovati v temu oziru prav velike napredke. Štajerski vinorejec gre sedaj gotove poti v boljšo bodočnost. Posamezni slučajji nezgod na polju vinoreje so za celoto brez pomena. Ko se temeljito začne z novimi nasadi, je vinoreja pač prav draga in zahteva prav mnogo natančnega računanja, in tudi mnogo previdnosti. Majhni neuspehi in nezadostna sredstva lahko že marsikoga uničijo, toda nasledniki imajo že prav lahko stališče. Celotni uspeh nove štajerske vinoreje je vedno bolj trden, vedno bolj siguren in važnost vinoreje je za Štajersko vedno večja.

V celoti je kultura trsa v novih nasadih boljša. Žalibog pa je še jako daleč do one popolnosti, do ktere se je treba povzdigniti. Danes že uvidevamo mnoge napake, ktere je pred desetimi leti in še pozneje povzročila prevelika naglica in pa nepremišljenost ter smo to z zopetnimi novimi nasadi tudi že popravljali. Premnogih napak in nedostatkov pa velika množica niti ne spozna,

ker različnih prednostij splošno še ne uvažuje dovolj in tudi trenutni slučajni uspehi pravo spoznanje premnogokrat motijo in pogled v bodočnost temné. Na vsak način pa moramo delati na to, da bodo novi vinogradi z vsemi sredstvi tako izpopolnjeni, da bodo z ozirom na gospodarske uspehe dajali trajno kolikor mogoče največje dohodke.

Samo rigolanje in nasadi še nikakor ne zadostujejo. Gospodarski princip zahteva še mnoge nadaljnje pripomočke. Vsak vinograd mora imeti sledeče lastnosti:

1. Za prospevanje trsa mora nuditi najugodnejše razmere, zato

a) zahteva okolnostim primerno najugodnejšo strmino;

b) vodne razmere zemlje je treba primerno urediti, torej je brez izjeme neobhodno potrebno skrbeti za to, da se redna dnevna voda primerno odvaža;

c) skrbeti je treba za to, da je zemlja s pomočjo najbolj cenjenih sredstev kolikor mogoče najbolj rodovitna, da ima mnogo redilnih snovij in da je primerno zrahljana.

2. Nasad mora biti kolikor mogoče stalen, da velikih stroškov ni treba prehitro ponoviti.

a) S primerno globokim prekapanjem zemlje je delati na to, da se trs kolikor mogoče najdalje ohrani;

b) paziti je treba, da plazi, povodnje i. t. d. ne odnesejo zemlje.

3. Z ozirom na vedno večje zahteve glede plačevanja delavskih močij in na pomanjkanje delavskih močij sploh je treba gledati na to, da se obdelovanje vinogradov izvrši kolikor mogoče najbolj po ceni, kar se doseže:

a) z lahkimi dohodi in s tem, da se izvrši prevažanje različnih sredstev, ki pridejo v poštev, na kolikor mogoče cenen način;

b) s tem, da se pri kulturah kolikor mogoče mnogo prihrani, v kolikor je to pač primerno.

Da se vse tu zahtevano doseže, je pred vsem potrebno, po možnosti urediti strminske razmere, k čemur je vsaj v začetku potrebna višja kakor navadna povprečna inteligenca. Odvajanje vode je pod mokrim podnebjem mnogo bolj potrebno, kakor se to navadno misli. Veliki posestnik lahko izvede brez vsakih ovir, med tem ko ovira pri tem delu malega posestnika premnogokrat ravno ozkost njegovih mej in mu sosesčina včasih popolnoma zabrani izvesti potrebno odvajanje vode. Od tehnično važne naprave je učinkovanje zelo odvisno; pa ne dobi gotovo vsak posamezen majhen posestnik potrebne tehnične pomoči. Težavno in razmeroma drago je za malega posestnika odvajanje dnevne vode. Potrebne povprečne jarke v vinogradu in nad temi one jarke, v kterih se vsa voda nabira, si pač lahko napravi, težkoče mu dela osobito pri majhnih in ozkih vinogradih odvajanje nabrane vode. Ker odvodni jarki potrebujejo radi svoje strme lege pred poplavljenjem posebnih varnostnih naprav, je naprava takih zavarovanih jarkov za posameznika pri 20 do 30 m širokem vinogradu predraga. Veliki posestnik naredi take naprave v razdaljah, ktere so tri- do petkrat tako velike, kakor

ozki vinograd majhnega posestnika. Ako majhni posestnik napravi lasten vodoodvodni jarek, ima opraviti z svojim spodnjim sosedom. Premnogokrat so tožbe posledica takih neugodnih razmer. Mnogi raje trpe škodo, katero jim povzroča voda, da se izogneje prepirom. Res so vodne razmere v majhnih vinogradih navadno neurejene, radi česar trpi majhni, ubožnejši posestnik na neugodnem vplivu zemeljske mokrote na trs, na plazih in na tem, da poplavi odnašajo zemljo.

Glede pomnoženja zemeljskih rastlinskih redilnih snovij pred izvedenim nasadom je majhni vinogradnik v toliko na slabšem, da mu je nakupovanje k vsemu temu potrebnih materialij v manjših množicah razmeroma predrago in neprilичno in tudi ne razpolaga vselej s potrebnimi denarnimi sredstvi, raditega izostanejo ti varni pripomočki prepogostokrat popolnoma ali pa jih nadomesti v nezadostni meri s drugimi sredstvi, kar vrhutega vzame zelo mnogo dela. Glede rahljanja zemlje, v kolikor se isto izvrši s roko, je osobito oni majhni posestnik, ki dela sam, pred velikim posestnikom na boljšem. On porabi svojo lastno delavsko moč v takem času, ko nima dela drugod. Vendar pa izvaja majhen posestnik tako rigolanje preveč neenakomerno, radi tega je tudi vrednost nasadov v različnih majhnih vinogradih jako različna. V mnogih slučajih na Štajerskem bi se lahko in bi se tudi moralo obračati mnogo več pozornosti na ceneno rigolanje s plugom. Majhni posestniki morajo izhajati pač tudi brez tega z ozirom pomankanje primerne orodja, katero bi kot njihova last prišlo le redko in le za jako kratek čas v porabo, torej bi to preveč obremenilo vinorejo, odvzelo pa tudi vse prednosti rigolanja s plugom. Pa še tudi drugi vzroki ovirajo majhnega posestnika na tem. Ravno isto velja tudi glede praktičnega orodja za izravnanje (planiranje) prepeljane zemlje, s katerim se prihrani mnogo dela, kakor tudi glede orodja in materialij za lomljenje kamenja i. t. d. Tudi naprava varnostnih zidov, sploh različnih varnostnih stavb i. t. d. stane majhnega posestnika razmeroma mnogo več, kakor velikega posestnika.

Od tega, da se vse zgoraj navedene varnostne naredbe pravilno izvedejo, je razen družega odvisna tudi stalnost in trajnost dohodkov tega nasada, sploh trajna vrednost vinograda.

Z vsemi danimi sredstvi je treba delati na to, da so poznejši izdatki za razne naprave kolikor mogoče minimalni, samo če pri tem ne trpi tudi vrednost vinogradov.

Osobito so vinogradi majhnih posestnikov zelo težko dostopni in so prometne razmere v teh jako slabe. V tem oziru si posameznik skoraj ne more pomagati ničesar. Ako tudi izboljša oni del pota, kateri pelje po njegovem posestvu, glede strmine in kateremkoli drugem oziru, mu vendar ta kratka pot skoraj popolnoma nič ne koristi. Drugi k temu upravičeni izrabljajo brezobzirno ta del pota in oni, ki cesto popravlja, ima od tega le jezo. V tem oziru je veliki posestnik mnogo na boljšem, ker ima opraviti z obrežnim enotnim posestvom. V interesu rente, ktera je naložena v vinogradih, je neob-

hodno potrebno delati na to, da se izdatki za prevažanja materialij kolikor mogoče znižajo, kar se da doseči le z izboljšanjem komunikacijskih sredstev. Skrbeti je treba za boljše vožnje ceste, eventuelno za vzdigalnice, da se prekorajijo najhujše strmine, osobito kjer se gre za večja prevažanja na velikih kompleksih je treba skrbeti za prav solidne naprave, eventuelno se mora nabaviti tudi motor, izvesti se morajo horizontalne ceste, ktere peljejo po celem ozemlju, kjer le mogoče je tudi napraviti poljske železnice, stabilne ali pa take, ktere se dado zopet transportirati. Vse to pride v poštev osobito pri prav velikih kompleksih.

Izdatke za kulture je tudi na Štajerskem mogoče močno znižati s pomočjo raznih sredstev kakor s pluznimi kulturami i. t. d., kar pa dela majhnemu posestniku prepogosto zopet velike težkoče. V vinogradih so tudi razna poslopja potrebna, tako magacini (shrambe), vodni rezervarji i. t. d., katerih samostojna izvedba majhnega posestnika razmeroma zopet silno obremeni.

Veliki posestnik ima tudi to prednost, da ga vkletenje razmeroma mnogo manje stane, istotako tudi če blago leži, razun tega svoje blago mnogo lažje proda, ker boljši kupci raje vzamejo večje partije. In res je, da v zelo mnogih krajih osobito v kompaktnih vinogradnih ozemljih mali posestniki prodajajo za 20 odstotkov ceneje, kakor veliki posestniki. To je popolnoma utemeljeno v konkretnih razmerah.

Da bodo pa tudi majhna posestva deležna vseh prednostij racionalnega obdelovanja v velikem, na kar je treba delati, ker so v gospodarskem oziru mnogo važnejši faktor, kakor pa velika posestva, treba jih je združiti. To velja osobito za one kraje, kjer je zelo mnogo majhnega posestva in koder se je še le v sedanjem času začelo z rekonstrukcijo. Pa tudi v onih krajih, koder so vinogradi že dogotovljeni se da že zelo mnogo storiti v tem oziru. Posamezni manjši enotni kompleksi, ki tvorijo kompaktno ozemlje, morali bi takorekoč popolnoma izginiti v zadrugah. Cele oddelke je treba obdelati in upravljati po enotnem načrtu in s primerno repariranimi skupnimi močmi. Ime zadruga je v to svrhu brez pomena. Naj se glasi vinorejska, viničarska, kletarska zadruga ali kakorkoli. Glavna stvar je, da zasleduje zgoraj navedene smotre, si stavi nalogo delati v smislu temeljnih zahtev, in da produkcijo po kakovosti in količnosti povzdigne in uredi. Radi svojega konformnega, gotovega smotra dosežejo te zadruga, da se vsa ona javna sredstva, ktera so vinogradnikom na razpolago, izrabijo z največjim dobičkom in na najboljši način in ravno uporaba teh sredstev najbolje pospešuje konsolidacijo in združno skupnost. Tako društva ima seveda večji kredit, ktereja je treba izrabiti na najplodonosnejši način, in bi bile s tem premagane vse težkoče, katerim se dandanes posameznik nikakor ne more izogniti. Zelo važne naprave, ktere mora posameznik opustiti, ker bi ga razmeroma preveč stale, so tem potom omogočene in tudi le tem potom je njih racionalna

uporaba možna. Ugodilo bi se na ta način tudi temeljni zahtevi, da je treba proizvajati kolikor mogoče po ceni in z največjim mogočim dobičkom, sedanja zanemarjena vinoreja bi postala mnogo izdatnejši vir blagostanja, kakor je bila do sedaj, ne da bi ob enem zahtevala tako velikih izdatkov, kakor do sedaj. Na eni strani bi se nekaj prihranilo, na drugej strani pa bi bil kapital mnogo boljše in mnogo bolj sigurno naložen in produkcijska možnost bila bi mnogo večja; vse to je vredno, da se vinogradniki za napravo novih, dobrih nasadov trdno oklenejo združne misli. Na tej trdni podlagi stala bo vsa nadaljnja stavba trdno in varno.

Združna misel si itak s progresivno hitrostjo pridobiva tal, torej je čas ravno najprimernejši, da jo uresničimo tudi pod tem substratom. Vsestranska, dobro premišljena agitacija jo bode gotovo zelo pospeševala, kar bi bilo privoščiti osobito našim majhnim in srednjim posestnikom.

V Mariboru, dne 19. maja 1907.

J. Belle.

Sadjerejci, ne pozabite na škropljenje dreves.

Lansko leto s svojo veliko mokroto je pač storilo mnogo neodločnežev verne in zato jih je na tisoče sklenilo, da bodo letos škropili. A tisoči in tisoči sadjerejcev se še ne marajo poprijeti tega izvrstnega sredstva. Te opominjamo, naj začnejo sedaj nemudoma s tem delom in v prvi polovici julija naj ga zopet ponovijo. Pri tej priliki opozarjamo na naša izvajanja v prejšnjih letih. Če škropljenje dobro izvršimo, je uspeh zagotovljen in delo se nam gotovo in dobro plača. Prejšnje leto so prodajali že v sredi oktobra v okraju Weiz, kjer že nekaj let sem neprenehoma škropijo, mošancke od 24 v naprej za kg in sicer kar od drevesa; drugje so jih morali skoro povsodi stolči. To nam pač dovolj jasno kaže veliko vrednost škropljenja. Zato pa se ga poprimimo in sicer v prvi vrsti zaradi izvoza; samo lepo, čisto sadje lahko uspešno tekmuje z ameriškimi uvažanim.

K. Grössbauer.

Tečaji za ravnanje z barji in porabo šote v Admontu (Gornje Štajersko) 1907.

V juliju tega leta bo priredil dr. Viljem Bersch, c. kr. adjunkt in vodja „uprave barja v Admontu“ c. kr. gospodarskega kemičnega preiskuševališča na Dunaju skupno z gospodom dr. V. Zailerjem na predlog c. kr. poljedelskega ministrstva v prostorih „Uprave barja v Admontu“ tečaj o upravi barij in porabi šote.

Dnevni red:

V soboto, 20. julija 1907 predava od 9—12. ure predpoldne g. dr. V. Bersch:

1. Splošno o barjih.

V soboto, 20. julija 1907: Predavanje od 3—6. ure popoldne in ogledovanje uprave in pridelovanja šote pri tvrcki Robert Weinlinger & Co. v Admontu.

2. G. dr. V. Zailer predava o pridelovanju šote in šotne stelje.

3. Pridelovanje šote za kurjenje.

4. Tehnična poraba šote.

V nedeljo, 21. julija 1907, predpoldne od 10—12. ure predava dr. V. Bersch.

5. O upravi barij.

V nedeljo, 21. julija 1907, popoldne ob 3. uri predavata dr. V. Bersch in dr. V. Zailer o upravi barij in vodita potem ogledovanje „Barjanske uprave v Admontu“.

Pri tem se bo govorilo o namenu, nalogah in delu „Barjanske uprave v Admontu“, o načinu, kako se barje suši in pridobiva rodna zemlja, pokazali in razložili se bodo različni stroji, ki se pri tem delu rabijo.

Udeležba tečaja in ogledovanje barjanske uprave v Admontu je vsakomur dovoljeno; pristojbine za to ni treba plačati. Oddaljene udeležence prosimo, naj se takoj prijavijo; na željo se priskrbe tudi stanovanja. Ubožnim udeležencem se s primernimi štipendijami vrnejo potni stroški. Vsa vprašanja naj se pošiljajo dr. V. Berschu v Admontu na Gornjem Štajerskem.

Iz razprav osrednjega odbora c. kr. kmetijske družbe na Štajerskem

Seja dne 7. maja 1907. Začetek ob 10. uri predpoldne.

Navzoči so sledeči gospodje: predsednik ekscelenca Edmund grof Attems, prvi podpredsednik Henrik vitez pl. Plessing, zastopnik visoke vlade c. kr. dvorni svetnik vitez pl. Hammer-Purgstall, 14 članov osrednjega odbora in glavni tajnik Franc Juvan kot zapisnikar.

Presednik konstatira sklepčnost, pozdravi navzoče in javi, da so se oprostili, ker ne morejo priti k današnji seji, drugi podpredsednik Jvan Thunhardt in štirje člani osrednjega odbora.

Predsednik da krožiti zapisnik zadnje seje osrednjega odbora, ki se je vršila 23. marca, v vpogled in preide potem na dnevni red.

Najprej se posvetuje o poročilu o delovanju perutninarskega pododseka. Poroča glavni tajnik Juvan.

Pododsek je priporočil in predsedstvo je naročilo, da se razdele jajca za nasad in sicer od vseh treh štajerskih plemen brezplačno med sledeče prosilce:

Podružnici v Stubenbergu 1000, v Lannachu 500, pri Veliki Nedelji po mariborskem društvu 500, v Riegersburgu po prvem štajerskem perutninarskem društvu 155, v Brucku po prvem štajerskem perutninarskem društvu 100, grajščini Kalsdorf za ustanovitev plemenske postaje 150, bikorejski zadrugi v Gross-Kleinu 250, okraju Jvnica 250, bikorejski zadrugi na Cvenu 200, bikorejski zadrugi v Središču 200, podružnici Sv. Lovrenc na Dravskem polju 200, podružnici v Deutsch-Landsbergu 150 komadov. Skupno se je torej razdelilo 4455 jajec brezplačno med prosilce.

Razentega je poslal pododsek visoki šoli za agrikuluro brezplačno jednega sulmtalskega petelinā za dotično postajo in je priporočil mariborskemu društvu, naj pošlje podružnicam pri Veliki Nedelji in pri St. Ilju plemenske perutnine v

jeseni, ravnokako grajščini Kalsdorf, da se ustanovi perutninarska postaja za podružnico v Ilcu.

Se vzame z odobravanjem na znanje in se sklene, da se stroški za to pokrijejo iz državne podpore za perutnino. Poročevalec poroča potem o predpripravah za tretjo razstavo štajerske perutnine, ki jo namerava prirediti prvo štajersko perutninarsko društvo povodom mednarodnega agrarnega kongresa na Dunaju 1907 in na katero misli poslati razen treh domačih plemen tudi razvanjsko pleme. Predpriprave za razstavo se že vrše in ekscelenca gospod poljedelski minister je blagohotno prevzel protektorat; na razstavo bodo vabljeni vse merodajne osebe. Istočasno se je naprosilo visoko c. kr. poljedelsko ministrstvo, naj podari za to razstavo kolajne; družba sama bo dala za njo 3 zlate in 6 srebrnih kolajn. Se vzame z odobravanjem na znanje.

Poročilo in predlog pododseka za živinorejo in mlekarstvo.

a) Poročilo o udeležbi pri graškem jesenskem sejmu (Grazer Herbstmesse). Poroča član osrednjega odbora Rudolf Dehne.

Gospod poročevalec poroča, da se je udeležil sej „Graškega jesenskega sejma“, da je na podlagi pogajanj v odseku sestavil poračun in načrt za stavbo hleva, in da je sedaj vrsta na sejmskem komitéju, da sprejme predloge, ki mu jih je stavila kmetijska družba.

Priporoča torej, da se sprejmejo sledeči predlogi in opozarja, da misli sejmski komité pred ali po razstavi goveje živine razstaviti tudi rjavo živino, česar pa poročevalec ne more priporočati in zato hoče pri predlogih iz lahko umevnih vzrokov to željo družbe posebno poudarjati.

Poročevalec stavi sledeče predloge:

1. Kmetijska družba bo priredila v jeseni tega leta sporazumno z odborom „Graskega jesenskega sejma“ na dirkališču razstavo goveje živine, če se odbor pravno veljavno zaveže, da bode sam prevzel stroške za stavbo hleva, ki se mora postaviti po predlogu in navodilu kmetijske družbe, da bo plačal po predloženem proračunu vse druge stroške za razstavo in da ne ko tekom graškega jesenskega sejma priredil nobene druge razstave živine, ki bi se ne vršila pod vodstvom kmetijske družbe. Predložena načrta I in II kažeta v dveh slučajih skupne stroške za celo razstavo; odbor graškega jesenskega sejma se lahko poljubno izreče ali za prvi načrt s stroški 5870 K ali za drugega s stroški 10.644 K.

2. Kmetijska družba poskrbi nagrade za razstavljalce živine.

3. Izbera živine sme vršiti samo poseben odsek, ki ga bo v ta namen izvolil osrednji odbor.

4. Pri letošnji razstavi bi se naj razstavilo 100 glav iz petih plemen gornje štajerske živine v primernih kolekcijah, leta 1908. iz Srednje in Vzhodnje Štajerske in leta 1909 iz Spodnje. Osrednji odbor naj izvoli v seji 7. maja pododsek, ki naj sestaja iz najmanj 6 članov (iz Gornje Štajerske 2, iz Srednje 2 in iz Spodnje 2) in iz članov živinorejskega odseka. Tudi naj se pritegneta odboru gospoda potovalna učitelja ravnatelj Pavel Schuppli in Martin Jelovšek, kakor tudi deželni

nadinežener Gospod Schwarz. Komité sme po potrebi še pritegniti druge gospode iz različnih pokrajin. Ta komité naj se posvetuje podrobno o razstavi in naj poroča od časa do časa osrednjemu odboru in živinorejski sekciji o svojem delovanju. Naj se kmalu sestane in naj začne takoj s potrebnimi predpripravami, če se odloči sejmski odsek za stavljenе pogoje in je torej razstava zasigurana.

5. Sejmskemu komitéju naj osrednji odbor takoj poroča o predlogih in naj prosi za pismen odgovor tekom 8 dni.

Predloge poročevalca priporočajo člani osrednjega odbora Kappel, Neuper, dr. Klusemann, ki so si vsi jedini v tem, da ni mogoče prirediti razstava popolnoma tuje živine. Tako bi se v ljudstvu utrdila misel, da nima družba nič proti temu, če se v našo deželo spravlja vedno več tuje živine. Sodelovanje je mogoče le tedaj, če bo prirejanje gospodarskih razstav poverjeno edinole štajerski kmetijski družbi.

Nato se sprejmejo soglasno predlogi poročevalca in za slučaj, da se sejmski odbor strinja z družbinimi predlogi, se izvolijo v izvrševalni odsek za morebitno razstavo sledeči gospodje:

Člani predsedstva, osrednji odborniki Rudolf Dehne, Rihard Klammer, dr. Erik Klusemann, dr. Karl Leuschner, Roman Neuper in Gaspar Riemelmoser.

Ta odsek se izpopolni s sledečimi gospodi: dr. Schuppli, Martin Jelovšek, nadinežener Schwarz, člani živinorejskega odseka Herman Fritz, člana osrednjega odbora Jožef Kappel, Lev Zedlacher. Zajedno se sklene, da se sklepi osrednjega odbora takoj sporočijo komitéju graškega jesenskega sejma.

Izjava visokemu deželnemu odboru o prošnji okrajnega zastopa ptujskega, naj se dovolijo okrožja I, IV, X, XI kot edini plemenski okoliš za pincgavsko pleme, okrožja II, III, V, VI, VIII, IX za marijadvorsko, pincgavsko in okrožje VII za marijadvorsko, murbodensko in pincgavsko. Poroča član osrednjega odbora gospod Klammer.

Poročevalec omenja, da je v okrožjih I, IV, X, XI pincgavsko pleme že tako razširjeno, da je želja, naj se ustvari čisto pleme, upravičena. Tudi se je izrekla večina občin za to pleme. Z ozirom na dejanske razmere je okrajni zastop in tudi c. kr. kmetijska družba v teh okrajih večkrat razdelila subvencijske bike pincgavske pasme, tako da je podlaga za čisto pleme že dana. Kar pa se tiče ostalih okrožij, se v njih ne more govoriti o enakosti, ker je proti Rogatcu več murbodenske, proti Slovenski Bistrici pa več marijadvorske, s pincgavsko pomešane živine.

Zato priporoča poročevalec osrednjemu odboru, naj se proti deželnemu odboru izreče za predlog ptujskega okrajnega zastopa. Proti temu ugovarjajo člani osrednjega odbora Czeicke, Neuper, Kappel in Sutter ter opozarjajo na to, da se predlog poročevalca deloma ne strinja z namerami živinorejske postave; naj se torej prošnja vrne okrajnemu zastopu, da jo natančneje določi. Član osred-

njega odbora Sutter stavi naravnost predlog, da se prvemu delu prošnje glede osnovanja čistega pingavskega okoliša ugodi, glede drugega dela pa se naj naloži okrajnemu zastopu, da rabi za Rogatec in njegov okoliš murbodenske, za Slovensko Bistrico z okolišem pa marijadvorske bike, da se na ta način plemena ločijo.

Pri glasovanju se sprejme predlog, da se omeji na okrožja I, IV, X in XI pingavsko pleme, za ostala pa se prepusti licenciranje in premiranje vsem deželnim plemenom.

Poročilo o odloku namestnije glede klanja brejih krav in nezrelih telet. Poroča član osrednjega odbora gospod Adolf Czeicke.

Ker se večkrat dogaja, da se koljejo zelo na čas breje krave in telice in nerazvita teleta, je ministrstvo poljedelstva opozorilo deželne oblasti, naj strogo postopajo pri izvajanju tozadevnih določb. Poročevalec pozdravlja te določbe, ki so v smislu živinoreje in stavi sledeče predloge: Ad 1. Osrednji odbor c. kr. kmetijske družbe vzema dotične določbe na znanje in prosi, da se prepoved o klanju brejih krav in telic strogo izvaja. Ad 2. Tudi prepoved klanja nezrelih telet se vzame na znanje s prošnjo, naj se smejo teleta še le tedaj klati, če so stara že najmanj 3 tedne. Sprejeto.

Zveza gospodarskih zadrug v Gradcu prosi za mnenje glede nadaljnega prirejanja plemenskih živinskih sejmov na Gornjem Štajerskem. Poroča član osrednjega odbora gospod Neuper.

Osrednji odbor je odklonil dovoljenje, ker še ni dovolj okrožij, ki bi imela jedno ali drugo čisto pleme.

Jurij Golob, posestnik domače Jeri, okraj Gornjigrad in tovariši prosijo, da se določi komisija, ki naj določi pašnike. Poroča glavni tajnik Juvan.

Poročevalec prečita prošnjo večih kmetov iz občine Luče, okraj Gornjigrad, ki kaže zelo natančno, kako slabe razmere so pri pašah v gornjegrajskem okraju. To je na eni strani prišlo od tega, da je mestna občina Kranj svoje planinske pašne, ki jih je doslej oddajala za malo odškodnino kmetom v Lučah za pašo, sedaj oddala te pašnike najemniku lova, ki je kmetom pašnike s tem odtegnil, da redi na pretiran način mnogo divjačine. Na drugi strani je to zakrivila gornjegrajska graščina sama. Ta domena je v porabi ljubljanskega knezoškofa; njegova logarska uprava pa daje kmetom planinske pašnike le za zelo visoke cene v najem, tako da so morali kmetje sedaj skrbeti za število svoje živine za precej glav. Prosilci prosijo od vlade hitre pomoči, ker sicer mora 95 kmetov, ki so navezani na gornjegrajsko graščino, naravnost propasti. Poročevalec omenja, da lahko gospod deželni potovalni učitelj Martin Jelovšek omenjena dejstva iz lastne izkušnje kot resnična potrdi in da je hitra pomoč tembolj potrebna, ker je v dotičnem okraju že povsodi uvedena zadržna bikoreja.

K predlogu še govorijo gospodje c. kr. dvorni svetnik baron Hammer-

Purgstall in člana osrednjega odbora dr. Leuschner in Sutter. Potem se sprejme predlog sekcije, da se prošnja predloži c. kr. ministrstvu s prošnjo, da naj stori takoj potrebne korake, da se omogoči kmetom nadalnja poraba za njihov obstanek tako potrebnih pašnikov. Zajedno se sklene, da se bode podalo planšarskemu odseku poročilo o vsebini peticije.

Podružnica Sv. Mihael nad Ljubnim (Gor. Štaj.), prosi, naj se ne rabijo kmetovalski delavci pri grajenju železnic, ker se s tem oškoduje kmetovalstvo. Poroča član osrednjega odbora gospod Jožef Kappel.

Poročevalec predlaga, naj poskrbi zato, da se pri grajenju železnic rabijo po možnosti hrvaški delavci in ne domači. Član osrednjega odbora Neuper stavi dodaten predlog, naj skrbi železniško ministrstvo za to, da pridejo delavci za grajenje železnic iz onih krajev, kjer je izseljevanje zelo veliko. Oba predloga se sprejmeta.

Na prošnjo podružnice v Donnersbachau, naj se ji prepuste brezplačno kmetijska orodja, da jih lahko izsrečka prizborovanih podružnic, se sklene iz vzeti za take namene iz obrestij ustanovnin 200 K in poslati podružnici več takih orodij brezplačno.

Poročilo o brezplačno podeljenih peronospora in drevesnih škropilnicah. Poroča glavni tajnik Juvan.

Vsled sklepa osrednjega odbora z dne 13. marca t. l. se je razdelilo med prosilce brezplačno skupno 51 trsnih in drevesnih škropilnic. Se vzame z odobravanjem na znanje.

Sklepanje o prošnjah za subvencioniranje strojev in orodij. Poroča glavni tajnik Juvan.

84. občni zbor kmetijske družbe je določil za ta namen 2000 K iz tekočih obrestij. Ker pa je prišlo 31 prošenj, ne zadostuje ta znesek; treba je pritegniti druge vire v pokritje ali pa tretjino prošenj zavrniti.

Poročevalec priporoča, naj se v ta namen porabijo obresti ustanov, da se more vsem prošnjam, kolikor je to mogoče ugoditi.

Ko se je potem še uredilo par notranjih zadev, proglasi gospod predsednik zapisnik zadnje seje za potrjen, ker ni nobenega ugovora, se zahvali udeležencem za udeležbo in sklene sejo.

Iz podružnic in krajskih društev.

Šmihel nad Mozirjem, dne 9. maja 1907. (Ustanovitev kmetijske podružnice.) Ustanovitev kmetijske podružnice c. kr. kmetijske družbe štajerske za župnije Sv. Mihael, Mozirje, Rečica in za kraje Belevode, Letuš in Skorno se je vršila dne 9. maja 1907. Za predsednika zborovanja je bil izvoljen č. g. župnik Josip Gunčer, za zapisnikarja zborovanja pa g. šolski vodja J. Pušenjak. Gospod predsednik otvori zborovanje, pozdravi pred vsem gospoda generalnega tajnika Fr. Juvana, g. potovalnega učitelja Franca Goričana in vse navzoče. Potem podeli besedo g. potovalnemu učitelju Francu Goričanu. Ta pozdravi v imenu osrednjega odbora vse navzoče ter izvaja, da je treba tudi kmečkemu stanu združitve, in ravno združitev potom podružnice c. kr. kmetijske družbe je gotovo najugodnejša, ker nudi svojim članom razne ugodnosti pri vseh važnejših panogah kmetijstva in pri naročevanju različnih strojev. Potem sledi pristop dosedanjih udov k podružnici in vpisovanje novih udov. K podružnici je dosedaj pristopilo 84 udov. Sledi volitev načelnika. Za načelnika podružnice je soglasno izvoljen g. šolski vodja J. Pušenjak. Nato se voli odbor obstoječ iz zastopnikov posameznih krajev. Izvolijo se sledeči: Janez Atelšek, posestnik, Lepanjiva; Anton Klaučnik, posestnik, Loke; Valentin Kos, posestnik, Brezje; Ivan Vajdl in Ivan Cesar, posestnika, trg Mozirje; Jože Kodre, posestnik, Letuš; Jože Turk, Radegunda; Martin Leskovšek, posestnik, Ljubija; Anton Vajdl, posestnik in g. Josip Gunčer, župnik, Šmihel; Franc Goličnik, posestnik, Belevode; Franc Hrastnik, posestnik, Skorno. Za podpredsednika je bil izvoljen g. Ivan Cesar, posestnik v Mozirju, za tajnika in blagajnika pa g. Valentin Rozoničnik, posestnik v Šmihelu. Sledijo samostojni predlogi. Predlaga se: 1. Podružnica naj prosi osrednji odbor c. kr. kmetijske družbe, da podari podružnici brezplačno nekaj prebadalcev, troakarjev, 3 drevesne škropilnice, 2 travniški brani in čistilni stroj za polovično ceno in za korita za napajanje telet. Podružnica prosi za kulturnega inženirja. Podružnica prosi, naj se ustanovi zaloga umetnih gnojil v Mozirju. Ker ni bilo nobenih drugih predlogov, se zahvali predsednik vsem zborovalcem in zaključi zborovanje.

J. Pušenjak,
načelnik.

Maribor. (Nagrade poslov.) Podružnica Maribor c. kr. kmetijske družbe za Štajersko je sklenila, da bo tudi letos dala pridnim poslom in viničarjem nagrade. Pravico do teh nagrad pa imajo samo tisti posli in viničarji, ki služijo pri kakem članu mariborske podružnice. Pri viničarjih se ne bo gledalo na to, kako dolgo so že v službi, ampak v kakem stanju je vinograd, ki ga obdelujejo. Odbor podružnice bo izvolil poslanstvo, ki si bo tekom meseca septembra ogledalo dotične vinograde. Nekolekovane prošnje za take nagrade se morajo uposlati najpozneje do 31. avgusta 1907 načelstvu kmetijske podružnice v Mariboru. Potrditi mora gospodar dotičnega prosilca, da res že tako dolgo pri njem služi in županstvo dotične občine, da je prosilec nagrade res vreden. Nagrade se bodo razdelile enkrat v pozni jeseni na občnem zboru mariborske podružnice štajerske kmetijske družbe.

In društev in podružnic.

Hmeljarsko društvo v Žalcu. Vabilo na izreden občni zbor južnoštajerskega hmeljarskega društva, ki se vrši v nedeljo 2. junija t. l., ob 3. pop., v gostilni gospé El. Hausenbichler v Žalcu. — Dnevni red: 1. Katere želje in predloge naj stavi hmeljarsko društvo vladi o priliki bodočih izvajalnih naredeb z ozirom na

novo provenijenčno postavo o hmelju. 2. Cesarska jubilejna razstava na Dunaju leta 1908. 3. Predlogi. Priložene tekste naj si blagovolijo p. n. gg. hmeljarji pozorno pregledati, da si dobé potrebnih informacij in da bodo mogli staviti na obnem zboru primerne predloge, ali pa jih prijaviti vodstvu pismeno. Na občni zbor so vabljeni vsi člani in oni p. n. hmeljarji, ki še mislijo postati člani. Ker so obravnave zelo važne, bi bilo želeti, da bi bila udeležba zelo velika.

V Žalcu, 26. maja 1907.

Za vodstvo južnoštajerskega hmeljarskega društva:

Predsednik:

dr. M. Bergmann l. r.

Tajnik:

Anton Petriček l. r.

Št. 20.146
II 2821

Razglas.

Na štajerski deželni kmetijski šoli v Grottenhofu pri Gradcu se lahko zasede v šolskem letu 1907./8. več deželnih prostih mest.

Namen tega zavoda je izobraziti in vzgojiti kmetske sinove za njihov poklic. Gojenci ostanejo 2 leti na zavodu, če imajo premalo dobro predizobrazbo, 3 leta, se udeležujejo šolskega pouka in vseh kmetijskih del in se morajo ravnati po šolskih predpisih.

Za deželna prosta mesta pridejo v poštev na Štajersko pristojni, najmanj 16 let stari mladeniči in sicer v prvi vrsti kmetski sinovi. Kdor dobi tako prosto mesto, temu ni treba nič plačati za pouk, stanovanje in primerno hrano. Za obleko in šolske potrebščine si mora skrbeti vsak gojenec sam.

Prošnje se morajo nasloviti na štajerski deželni odbor; priložiti se jim mora krstni list, domovnica, odpustnica (najmanj z ljudske šole), zdravniško spričevalo, npravnostno spričevalo, dokaz o dosedanjem kmetijskem delovanju in potrdilo župana o premoženjskih razmerah prosilčevih starišev. Prošnje se morajo oddati najpozneje do 15. julija 1907 med tednom osebno pri ravnatelju kmetijske šole v Grottenhofu, pri čemer se vrši tudi izkušnja znanja, ki ga je prosilec prinesel z ljudske šole.

Učenci, ki dobe podporo, oziroma prosto mesto, se morajo pri vstopu zavezati s posebno obveznico (reverzom), da se bodo po končanih študijah najmanj za 3 leta posvetili kmetijstvu na Štajerskem, in če ne plačali za vsako teh let, ki bi jih preživeli izven dežele, 200 K v štajerski deželni fond.

V Gradcu, 17. maja 1907.

Od štajerskega deželnega odbora.

Razglas.

Na deželni vino- in sadjerejski šoli v Mariboru, se bo vršil od 17.—22. junija poletni tečaj za vino- in sadjerejo in tečaj za viničarje. V prvem se bodo razlagala teoretično in praktično poletno dela v vinogradih in pokončevanje škodljivcev, drugi pa ima namen praktično izobraziti udeležence za viničarje.

Število udeležencev pri vino- in sadjerejskem tečaju znaša z učitelji vred, ki jih pošlje štajerski deželni šolski svet, 40, pri viničarskem tečaju 20.

Tečajnina se ne bo pobirala.

Udeleženci pri viničarskem tečaju lahko dobé, kolikor pripuščajo sredstva, podpore. Če hočejo dobiti podpore, morajo v prošnji navesti in si dati od župana potrditi:

1. da so sami revni posestniki,
2. sinovi, ki delajo na posestvu očetovem ali
3. viničarji takih posestnikov.

Priglasu za udeležitev tečaja se mora to potrdilo priložiti in zajedno navesti, koliko je prosilec star.

Prosilci, ki ne rabijo podpor, morajo to v prošnji za vsprejem v tečaj izrecno navesti.

Teoretični pouk za vino- in sadjerejo se začne 17. junija ob 9. uri predpoldne. Udeleženci viničarskega tečaja se naj zglasijo istega dne ob 8. uri pri podpisnem vodstvu.

Priglasu se naj pošljejo do 7. junija podpisnemu vodstvom.

Ravnateljstvo deželne vino- in sadjerejske šole v Mariboru.

Graško tržno poročilo.

Sejm s krmo in slamo od 13. maja do 19. maja 1907. Pripeljalo se je 86 vozov z 796 meterskimi stoti sena in 36 vozov z 282 meterskimi stoti slame; sejm je bil bolje obiskan kakor pretečeni teden. Cene so bile naslednje: Seno, kislod od K 7.40 do K 9.20, sladko od K 7.60 do K 9.40; ržena slama od K 6.60 do K 8.—; pšenična slama od K 6.40 do K 7.80, ječmena slama od K —.— do K —.—; ovsena slama od K —.— do K —.—; ježna slama od K —.— do K —.—.

Sejm z rogato živino dne 23. maja 1907. Priglasu se je 280 volov, 106 bikov, 403 krav, 100 živih telet, pripeljalo se je — mrtvih telet, — svinj, — drobnice in — konjev.

Izvoz na Nižje Avstrijsko: 12 volov, — bikov, 12 krav, — telet; na Gornje Štajersko, 80 volov, 32 bikov, 80 krav, — telet; Voralberško: 2 volov, 8 bikov, 22 krav, — telet; v Nemčijo: 22 volov, — bikov, 7 krav, — telet; v Švico: 21 volov, 21 bikov, — krav, — telet; Solnograd: — volov, — bikov, — krav, — telet; na Ogrsko: — volov, — bikov, — krav, — telet; v Trst: 1 vola, — bikov, 118 krav, — telet; na Češko: — volov, — bikov, 10 krav, — telet; v Moravsko: — volov, — bikov, — krav, — telet.

Cena je bila za 100 kilogramov žive teže: klavni voli, tolsti od K 80.— do K 88.— (izjemoma K 96.—), poltolsti od K 72.— do K 78.—, suhi od K 66.— do K 70.—; voli za pitanje od K 60.— do K 68.—; klavne krave, tolste od K 60.— do K 70.—, poltolste od K 48.— do K 58.—, suhe od K 36.— do K 46.—; biki od K 64.— do K 80.—; dojne krave do 4. teleta od K 66.— do K 74.—, čez 4. teleta od K 56.— do K 62.—, breje od K 52.— do K 64.—; mlada živina od K 62.— do K 70.—. Za 1 kilogram mrtve teže: telet od K —.— do —.—; svinje od K —.— do K —.—; pitanske svinje od K —.— do K —.—.

Sejm klavne živine dne 24. maja 1907. Zaklane živina: 663 telet, 1640 svinj, 109 komadov drobnice.

Cena klavne živine za 1 kilogram: teleta od K 1.24 do K 1.30; teleta Ia (izjemna cena) od K 1.32 do K 1.40; nemške mesne svinje od K 1.22 do K 1.26; nemške pitanske svinje od K 1.16 do K 1.20; ogrske mesne svinje od K 1.12 do K 1.24; ogrske pitanske svinje Ia od K —.— do K —.—; ogrske pitanske svinje IIa od K 1.14 do K 1.20; bosnjaške pitanske svinje,

debele, od K —.— do K —.—; bosnjaške pitanske svinje, suhe od K —.— do K —.—; ovce od K —.68 do K —.76; kozlički in jagnjeta od K 6.— do K 8.—.

Cena deželnih pridelkov iz Štajerskega, Avstrije in Ogrske.

Mesto	Kil	Pšenica		Rž		Ječmen		Oves		Koruza		Proso	
		K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v
Celje ..	50	9—	—	850	750	850	750	850	750	850	750	850	750
Ormož ..	50	1050	—	880	760	850	7—	8—	—	—	—	—	—
Gradec ..	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ljubno ..	50	1150	—	960	8—	9—	—	750	—	—	—	—	—
Maribor ..	50	925	—	825	850	925	750	825	—	—	—	—	—
Ptuj ...	50	10—	—	850	9—	880	725	8—	—	—	—	—	—
Inomost ..	50	995	—	920	—	—	—	893	—	—	—	—	—
Celovec ..	50	959	—	840	—	9—	—	744	—	—	—	—	—
Ljubljana ..	50	825	—	8—	775	850	7—	—	—	—	—	—	—
Pešt ..	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Solnograd ..	50	950	—	840	8—	890	720	—	—	—	—	—	—
Dunaj ..	50	1036	—	861	761	878	766	—	—	—	—	—	—
Linc ...	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Mesto	Kil	Ajda		Bob		Seno sladko		Seno kislod		Ržena slama		Ježna slama	
		K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v
Celje ...	50	9—	—	9—	—	270	220	240	2—	—	—	—	—
Ormož ..	50	9—	—	11—	—	380	350	250	220	—	—	—	—
Gradec ..	50	1050	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ljubno ..	50	—	—	—	—	375	3—	325	3—	—	—	—	—
Maribor ..	50	9—	—	10—	—	250	—	240	220	—	—	—	—
Ptuj ...	50	10—	—	950	—	4—	390	340	290	—	—	—	—

Letni in živinski sejmi na Štajerskem.

Sejmi brez zvezdic so letni in kramarski sejmi; sejmi, znamenovani z zvezdico (*) so živinski sejmi, sejmi z dvema zvezdicama (**) pomenijo letni in živinski sejmi.

Dne 7. junija v Spodnji Poljskavi (svinjski sejm), okr. Slovenska Bistrica; v Kapelah**, okr. Brežice.

Dne 8. junija v Gleichenbergu**, okr. Feldbach; v Wundschuhu**, okr. Graška okolica; pri Sv. Marjeti na Dravskem polju*, okr. Maribor; v Strassu**, okr. Lipnica; v Brežicah (svinjski sejm); v Weizu*; pri Sv. Martinu pri Slovenjem Gradcu.

Dne 10. junija v Pilštajnu**, okr. Kozje; v Kleinu (sejm s klavno živino), okr. Lipnica.

Dne 11. junija v Ormožu (svinjski sejm).

Dne 12. junija pri Sv. Treh Kraljih, okr. Sv. Lenart v Slov. gor.; na Ptuj (sejm s ščetinarji); v Imenem (sejm s ščetinarji), okr. Kozje; v Mariboru*.

Dne 13. junija v Oborortu, okr. Bruck; v Zalcu**, okr. Celje; pri Sv. Duhu-Loče**, okr. Konjice; pri Sv. Stefanu**, okr. Kirchbach; v Radmerju, okr. Eisenerz; pri Sv. Andražu v Slov. gor.**, okr. Ptuj; na Bregu pri Ptuj (svinjski sejm); v Gradcu (sejm z rogato živino); v Kozjem** na Žigarskem Vrhu, okr. Sevnica; v Brežicah**; pri Sv. Janžu pri Sp. Dravogradu**, okr. Slovenji Gradec; v Gleinstättnu**, okr. Arvež.

Dne 15. junija v Mooskirchnu**, okr. Voitsberg; pri Sv. Vidu**, okr. Ptuj; v Veitschu, okr. Kindberg; pri Sv. Barbari**, okr. Konjice; v Mozirju**, okr. Gornjigrad; v Gnasu**, okr. Feldbach; v Pöllau**, v Lembahu*, okr. Maribor; v Kostivnicu**, okr. Rogatec; na Planini*, okr. Sevnica; v Brežicah (svinjski sejm); v Passailu, okr. Weiz; v Arvežu (sejem z drobnico).

Dne 16. junija v Liezenu.

Dne 17. junija v Söchavu**, okr. Fürstfeld.

Dne 18. junija v Ormožu (svinjski sejm).

Dne 19. junija v Brucku*; na Ptuj (sejm s konji, govedo in ščetinarji); v Imenem (sejm s ščetinarji), okr. Kozje.

Dne 20. junija na Bregu pri Ptuj (svinjski sejm); v Gradcu (sejm z rogato živino).

Dne 21. junija v Šmarji pri Jelšah*; v Studencih*, okr. Maribor; v Pirchu**, okr. Weiz; v Marnbergu** (tudi sejm s konji); v Peklu*, okr. Slovenska Bistrica; pri Sv. Tomažu** (koračice), okr. Ormož.

Dne 22. junija pri Sv. Juriju**, okr. Celje; na Cerkevniku**, okr. Sv. Lenart v Slov. gor.; v Poljčanah**, okr. Slovenska Bistrica; v Sevnici**; v Brežicah (svinjski sejm); v Soštanju**; v Gaberji**, okr. Lipnica.

ZADRUGA.

Poročila zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem, r. z. z o. p.
Gradec, Mehlplatz št. 1.

I.

Št. 9463.

Vabilo

na

VII. redni zvezni zbor

zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem

ki se vrši v četrtek, dne 6. junija 1907, ob 11. uri dopoldne v stanovski hiši v Gradcu.

Dnevni red:

- Otvoritev zveznega zbora po predsedniku.
- Čitanje zapisnika VI. rednega zveznega zbora, ki se je vršil dne 7. junija 1906.
- Poročilo načelstva o opravljenem letu 1906.
- Predložitev letnih računov in sestave premoženja za l. 1906. Poročilo nadzorništva in sklepanje o uporabi dobička.
- Določitev visokosti letnih prispevkov udov in režijskih prispevkov od denarnega prometa.
- Nove volitve oziroma nadomestne volitve v odbor in nadzorstvo, kakor je to predpisano po pravilih.
- Slučajnosti in posebni predlogi.

Vsak ud (zadruga ali društvo) ima brez ozira na število opravih deležev jeden glas na zveznem zboru. K zvezi pristopla društva in zadruga izvršujejo svojo glasovalno pravico po zastopniku, kateri se je že poprej pismeno naznanil zveznemu odboru, zastopnik pa mora biti ud dotične zadruge ali društva. Udje zveze ne smejo svojega glasu prepustiti drugim udom zveze. Zastopanje večih zadrug ali društev po jednem zastopniku ni dopuščeno. Zadruga in društva, ki so se pridružila zvezi, smejo poslati na zvezni zbor razven glasujočega zastopnika tudi druge osebe izmed svojih udov, ki pa se smejo zborovanja udeležiti brez glasovalne pravice. Letni račun, račun o dobičku in zgubi, sestava premoženja, predlogi na zvezni zbor o ti stvari in poročilo nadzorstva ležijo 14 dnij pred skupščino v zvezni pisarni zvezinim članom vpogled.

V Gradcu, dne 16. maja 1907.

Zveza gospodarskih zadrug na Štajerskem, r. z. z o. z.

Zvezni zastopnik: F. Barta.

II.

Izkaz o kontokorentnem poslovanju zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem meseca aprila 1907. (Promet z denarjem in blagom).

A. Posojilnice.

	Konto vloge				Konto kredita			
	Povračila vlog		Vloge		Krediti		Povračila kreditov	
	K	v	K	v	K	v	K	v
Stanje dne 31. marca 1907	—	—	6,380.323	75	1,626.302	09	—	—
Promet aprila 1907 . . .	309.771	41	208.589	71	105.529	44	58.303	31
Skupaj . . .	309.771	41	6,588.913	46	1,731.831	53	58.303	31
Proč vračila	—	—	309.771	41	58.303	31	—	—
Stanje dne 30. aprila 1907 .	—	—	6,279.142	05	1,673.528	22	—	—

B. Druge kmetijske zadruga in društva.

	Konto vloge				Konto kredita			
	Povračila vlog		Vloge		Krediti		Povračila kreditov	
	K	v	K	v	K	v	K	v
Stanje dne 31. marca 1907	—	—	11.020	07	564.819	30	—	—
Promet aprila 1907 . . .	—	—	4.871	54	1.000	10	5.051	64
Skupaj . . .	—	—	15.891	61	565.819	40	5.051	64
Proč vračila	—	—	—	—	5.051	64	—	—
Stanje dne 30. aprila 1907 .	—	—	15.891	61	560.767	76	—	—

Ves promet posojilnih društev zveze meseca aprila 1907 K 682.193·87
 Ves promet ostalih gospodarskih zadrug in društev meseca aprila 1907 " 10.923·28
 Stanje vseh vlog koncem aprila 1907 " 6,295.033·66
 Stanje vsega kredita koncem aprila 1907 " 2,234.295·98
 Uvoz blaga v aprila 1907 " 90.245·47
 Izvoz " " " 1907 " 94.000·34
 Skupni promet v aprila 1907 K 184.245·81

Število pridruženih posojilnih društev koncem aprila 1907: 252.

Število ostalih pridruženih gospodarskih zadrug in društev koncem aprila 1907: 52.

III.

Poročila blagovnega oddelka „Zveze gospodarskih zadrug za Štajersko“.

Postopanje pri naročevanju.

Vodstvo blagovnega oddelka prosi ponovno, naj se pišejo pri naročilih podpisni razločno in naj se nikdar ne pozabi navesti bivališče, pošta ali železniška postaja. Potem bi se lažje in hitreje izvršilo naročilo, ker bi bila vprašanja, kakor n. pr.: na katero železniško postajo naj pošljemo blago? nepotrebna.

Nadalje prosimo, naj se pri plačilih označi na položnici ali nakaznici zgoraj v levem voglu odrezka številka fakture, ker je potem vknjiževanje mnogo lažje.

Posredovanje „Zveze“ pri nakupu deteljčnega in travinega semena.

„Zveza“ prevzema še za naprej naročila za deteljčno in travino seme brez obveznosti za rok dopušljanja ali izpremenitev cene.

Oves in ajda za seme.

Ovsa nimamo več v zalogi. Črno ajdo pa še pošiljamo, dokler bo kaj zaloge za 21 K za 100 kg z vrečo vred od Gradca plačljivo nam v Gradec.

Žveplena moka.

Zveza je kupila večjo množino pristnega rimskega žvepla, znamka

„Solfo Ventilato Trezza“, za zelo ugodno ceno in ga oddaje od svojih skladišč v Celju, Mariboru ob Dravi in Gradcu za najnižje cene.

Žveplo „Solfo Ventilato Trezza“ — ki ga pripravljajo s posebnimi, patentiranimi centrifugalkami — je popolnoma čisto, zelo drobno, ima posebne molekularne lastnosti in vpliva hitreje in uspešneje kakor vsako drugo, je torej najpopolnejše in najizvrstnejše, kar se jih prideluje.

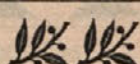
Kakor sploh pristno rimsko žveplo, je „Ventilato Trezza“ mastno in lepivo, tako da ga tudi dalje trajajoči dež ne more sprati s trsov in tako uničiti njegov

učinek. Ker je zelo na drobno zmeljeno, pride tudi v najmanjše razpoke na trsu, kjer potem dela proti različnim trsnim boleznim. To žveplo se popolnoma izrabi, dočim imajo druge vrste žveplene moke debelejša zrna, ki ne pridejo v trs, ampak popadajo na tla.

Naročila naj se pošljejo, kakor hitro je mogoče „Zvezi gospodarskih zadrug za Štajersko“, ker bomo poznejša naročila lahko izvrševali le v toliko, kolikor bomo še imeli žveplene moke na razpolago.

Oznanila „Gospodarskega Glasnika“ za Štajersko.

Franc Nechvile

vinorejska orodja, kletarski stroji, tovarna za kovinske izdelke

Dunaj, V/1 Margarethenstraße 98 U

114-5 izdeluje

priznana najboljša peronospora-škropilnica

Patent „Austria“

sistem c. kr. gospodarske družbe na Dunaju.

Nahrtni žveplalniki patent „Vindobona“.

Patent vbrizgalci žvepljenega ogljika „Kober“

s kontrolno pripravo. Drevesne škropilnice

vseh vrst, za vožnjo in nošnjo, za roko in

in vlak, tudi samodelne.

Hitro delujoče

aparate za beljenje, mazanje in desinficiranje,

„Unikum“ za beljenje sadnih dreves z apnom,

za fasade, kleti, hleve i. t. d.

Zahtevajte cenik.

Poljske in travniške brane

zobčaste in obročaste valjarje,

pluge

vseh

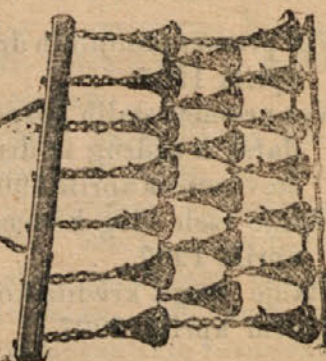
vrst, sejalnice,

kultivatorje,

trijerje,

slamozreznice in vse druge poljedelske

stroje in orodja razpošiljata točno izdelane

Panz & Sedlaczek

tvornica za stroje in voze, Weiz, Štajersko.

Podružnica: GRADEC, Griesgasse 27. 56-10

Schichtovo

milo

je naj boljše!

Natančni poskusi

so pokazali, da se Schichtovo milo v vsaki vodi — trdi ali mehki, vroči ali mrzli — hitro in zelo peni; lahko in močno prehaja v vlakna, nepričakovano hitro razkroji nesnago, ne da bi poškodovalo niti. Schichtovo milo je popolnoma čisto in nima nikakih jedkih snovi; izdeluje se že desetletja v isti kakovosti iz najboljših snovij. Če je rabimo za vsako snaženje in vsako pranje, ravnamo pametno in si prihranimo v gospodarstvu mnogo dela, časa in denarja. 184-10

Oznanila v „Gospodarskem Glasniku“ dosežejo pri veliki izdaji največjo razširjatev.

= Sadike =

za večletno zdravilsko in tehnično rastline, ki dajejo kmetovalcu med vsomi gospodarskimi sredstvi, ki jih sadi in goji, največjo korist in ki se morajo saditi sedaj v maju in juniju, n. pr. različne mete (Mentha pip., Mentha crisp. i. t. d.) se dobe pri:

Jož. Agnelli, župniku, Csári, Neutraer (nitranski) comitat, Ogrsko.

Cene od poštno ali železniško postaje Csári so: 500 komadov 30 K, 1000 komadov 50 K. Če se vzame 500 komadov, stane vsak 1000 30 K, pri 10.000 22 K, od 50.000-100.000 16 K. Navodilo o sajenju i. t. d. se priloži pošiljki. 178-1

Nad 250 prvih daril.

Nad 250 prvih daril.

Ohne

Slaba piča ne bo nikoli dobro uplivala, če jo damo tudi v velikih množicah.

Kdor hoče pri svinjereji doseči lepe uspehe, daje k navadni svinjski reji še Fattingerjev „Lucullus“.

Mit FATTINGER'S BLUTFUTTER LUCULLUS

Izreja in debelost

se pri svinjah posebno hitro in s čudovitimi uspehi doseže, če rabimo

Fattingerjev patentiran dodatek k plči

„LUCULLUS“

Največja redilna moč, lahka prebavljivost, neprekosljivi redilni učinki.

Cena za 50 kg 10 K od Dunaja z vrečo vred. — Ceniko razpošilja 165-6 brezplačno

Tierfutterfabrik Fattinger & Co., Dunaj — Wieden.

Mariborska mlekarina, družba z o. z. v Mariboru kupuje vsak čas

= neposneto mleko, =

smetano, surovo maslo

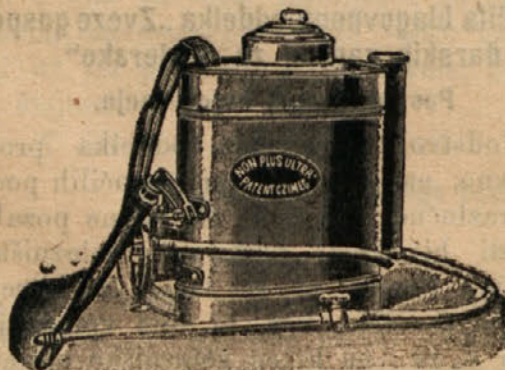
za najboljše dnevne cene ali tudi na letni račun. 121-18

Gospode naročevalce

uljudno prosimo, naj se pri kupovanju blagovolijo sklicevati na naš list.

„Non plus ultra“ Trсна in drevesna škropilnica

Patent G. Czimeg

Popolnoma iz bakra in medi, sesalka se lahko s tem, da odvijemo dva vijaka, v dveh minutah vzame narazen, vsak del se lahko zamenja in vedno na novo kupi. — Dobi se pri imejitelju patenta in izdelovalcu: 152-5

Robertu Gugl GRADEC Jakominiplatz 20.

Akejska družba Alfa-Separator

Dunaj, XII. Wienerbergstraße 31.

Zaloge v Pragi in Krakovu.

Model 1906.

Original Alfa-Laval-Separatorji prekašajo vse.

Izredne izboljšave.

Najbolj primerni, ker so trpežni, ker se lahko ravna z njimi in ker posna mejo čisto in največ smetane.

Dobre zastopnike iščemo.

Zahtevajte obširen cenik, ki se vam pošlje zastoj in poštino prosto.

Prodaja na drobno in skladišče vzorcev: 92-20

Gradec, Annenstrasse 26